

С П Р А В К А
за отразяване на предложенията, получени в рамките на обществените консултации по
проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на
Закон за изменение и допълнение на Закона за храните

№	Участник в обществените консултации	Предложение	Приема се/ Не се приема	Мотиви
1.	Жана Величкова, изпълнителен директор на Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки в България (АПБНБ) (вх. № 15-00-202/30.09.2024 г.)	По отношение на предлаганите изменения и допълнения, обвързани с процедурата за нарушение № 2020/4042 Неотменен приоритет за представявания от АПБНБ отговорен бизнес е устойчивото съответстващото урегулиране в националното право и ефективното прилагане на хармонизираните европейски изисквания по отношение на експлоатацията на находищата, бутилирането и предлагането на натурални води, в частност на заложения в чл. 8 и чл. 9 на Директива 2009/54 принцип „един извор — едно търговско описание“. Напълно споделяйки необходимостта от успешно приключване на процедурата по нарушение № 2020/4042, през изминалите повече от десет години, в допълнение към стриктното прилагане от страна нашите членове на директивните изисквания в унисон с установената в ЕС практика, АПБНБ системно полага усилия да подпомогне процеса на ревизия на националното законодателство. Ние сме категорични, че предлаганата с параграф 6, т.2 от проекта на ЗИД на ЗХ промяна в понятийния апарат сама по себе си не може да постигне залаганата цел - точното транспониране, обезпечаване спазването и унифицирано прилагане във всички случаи на принципа „един извор — едно търговско описание“, и изисква в предвидената със Закона		

	<p>Наредба да бъдат включени детайлизирани конкретни нормативни разпоредби.</p> <p>С оглед на въвеждането на нови легални определения за понятията „находище” и „подземно водно тяло”, различаващи се от дефинициите по Закона за водите, както и на легално определение за понятието „извор” — детайлизацията в Наредбата следва да премахне правната неяснота, произтичаща от разкъсаната взаимовръзка между признаването на бутилираните минерални и изворни води по Закона за храните, осигуряващо спазването на принципа „един извор търговско описание“, и използваните при предоставянето на правата за водоползване с цел бутилиране наименования и идентификатори на находищата/подземните водни тела по Закона за водите като индикатори за произхода на бутилираната натурална минерална и изворна вода.</p> <p>Още в предходната процедура по общественото обсъждане обърнахме внимание, че легалното определение за „находище на минерална вода“ в Закона за водите е с чисто национален характер, а не както е посочено в мотивите - да въвежда разпоредби на Директива 2000/60/ЕО. С оглед на липсата на обосновааност и практическа необходимост да бъде залагана разлика в легалните определения по двата Закона, регламентиращи понятието „находище на минерална вода“ считаме, че вместо въвеждане на ново понятие в Закона за храните, следва да бъде ревизирано определението за находище в Закона за водите. В допълнение - вложеният нюанс като разлика в определението за „подземно водно тяло” спрямо Законодателството по водите също считаме, че е</p>		
--	---	--	--

		<p>без съществено значение за постигането на поставената цел. В контекста на различията в законовите дефиниции и с оглед на липсата на яснота относно това как Министерството на здравеопазването ще определя на практика наименованията на експлоатираните за бутилиране „извори” в заповедта по признаване, които задължително операторите следва да посочват на етикета, Наредбата следва да даде изчерпателна конкретика, съответстваща на заложените в определението за „извор” критерии.</p> <p>На следващо място не виждаме обоснована причина за подмяна на понятието „търговско наименование“ с „търговско описание“ както е предложено с параграф 2 от проекта на ЗИД на ЗХ. За понятието „търговско наименование“ — напълно отговарящо на заложения в Директива 2009/54 смисъл за „търговско описание“, има легална дефиниция определена в пряко приложимия Регламент 1169/2011. В този смисъл, ако все пак вносителя настоява за въвеждане на понятието „търговско описание“ е необходимо това ново понятие да бъде пояснено/дефинирано смислово в Наредбата.</p> <p>Не на последно по важност място по отношение на промените, свързани с процедурата за нарушение № 2020/4042 отбелязваме и ключовата необходимост с разпоредбите на Наредбата, заложено да бъде приета в срок от два месеца след одобряването на законовите изменения, да се обезпечи прилагането на заложения с параграф 6 от ПЗР на Закона за храните принцип по отношение на заварените положения: т.е. издадените до влизането в сила на Новата наредба заповеди за признаване на</p>		
--	--	--	--	--

		<p>натуралните минерални и изворни води, респективно списъците по чл. 68, ал. 1 от по отношение на предлаганите на пазара натурални минерални и изворни води да останат в сила и да бъдат изменени служебно единствено по отношение на въведените терминологични изменения.</p> <p>По отношение на предлаганите допълнения за законово регламентиране на режимите, свързани с прилагането на методи за обработка на натуралните минерални и изворни води. Независимо от принципната ни подкрепа за съобразяване с изискванията на чл.4, ал. 1 на ЗОАРАКСД чрез законово регламентиране на прилаганите към бизнес операторите режими свързани с методите на обработка, сме категорични, че част от разпоредбите по параграф 4 от законопроекта, с които се създават новите членове 75а, 75б и 75в, следва да бъдат задължително ревизирани.</p>		
		<p>1. Настояваме за отпадане на разпоредбата по чл. 75а, ал. 2 и за отпадане на референцията към ал. 3, т. 3 в разпоредбата на чл. 75б, ал. 4, т.е. за замяна на текста на въпросната ал. 4 „Обработките по ал. 3, т.1-4 са Допустими...“ с „Обработките по ал. 3, т.1, 2 и 4 са Допустими...”.</p> <p>Основните ни съображения са свързани с поставеното с чл. 75а, ал. 2 рамково условие за недопустимост на обработка, в следствие на които могат „да настъпят отклонения в характерния състав и качества на водата, определени в Сертификата по чл. 67, ал.1“, а с обхвата на разпоредбата по чл. 75б, ал. 4, е включена обработката по чл.75б, ал.3, т.3 – отстраняване на флуорид.</p>		

		<p>Въпросните две разпоредби от законопроекта са в разрез с предвидените в хармонизираното законодателство изисквания и създадени възможности за операторите, валидни както за обогатяването с въглероден диоксид, така и по отношение на допустимите обработки. С разпоредбата по чл. 75а, ал. 2 и с включването на обработката по чл.75б, ал.3, т.3 в обхвата на изискването по ал. 4 от същия член, се залагат изпълними изисквания пред операторите и се създават възможности за интерпретации и упражняване на административен произвол.</p> <p>С чл.4, параграфи 1, 2 и 3 на Директива 2009/54/ЕО и с Регламент 115/2010/ЕС са определени допустимите обработки и обогатяване, които операторите могат да прилагат на водата в състава, в който се намира при източника. За съответните обработки са определени и специфични изисквания, като условието за неизменност на състава на водата, по отношение на основните съставки, които ѝ придават свойствата, се изисква само за тези по чл. 4 параграф 1, букви а), б) и в) от Директива 2009/54/ЕО, т.е. само за случаите по чл. 75б, ал.3, т. 1, 2 и 4. Така, за обработката по параграф 1, буква г) и за тази по параграф 2 на Директива 2009/54/ЕО (съответно по чл. 75б, ал.3, т. 3 и по чл. 75а, ал. 1 от законопроекта) подобно изискване в европейското законодателство няма и логически не може да бъде поставено. От друга страна, Регламент 115/2010/ЕС дефинира разрешена обработка за отстраняване на флуорид (чл. 75б, ал.3, т. 3 от законопроекта), който е част от характеризиращите водата (съществени) съставки и премахването му няма как да не доведе до промяна спрямо състава при</p>		
--	--	--	--	--

		<p>източника.</p> <p>В допълнение, обхватът на показателите, за които се изисква неизменност, е уточнен с Директива 2003/40/ЕО (виж съображение 14 и чл. 4, параграф 3), и е сведен до „характеризиращите съставки по смисъла на чл. 7, параграф 2, буква а) на директива 2009/54/ЕО“, т.е. до показателите за аналитичния състав на водата, за които задължително се изисква изписване на етикета, а не до всички.</p> <p>Обръщаме внимание, че в издаваните до момента Сертификати за натуралните води – никъде не са специфицирани показателите, определящи „характерния ѝ състав“, нито пък са дефинирани т.н. „качества на водата“. Сертификатите включват цялостна информация по отношение на аналитичния състав на водата по физични, химико-физични, радиологични и микробиологични показатели.</p> <p>Така, при заложеното в чл. 75а, ал.2 изискване, всяко отклонение спрямо който да било показател по Сертификата би могло да предопредели недопустимост на обработка и/или несъответствие на продукта. Следва да се отчете, че самите определения за натурална минерална и изворна вода, допускат флукуация по отношение на постоянния им състав в рамките на естествените колебания. В тази връзка, независимо, че са проследени надлежно в рамките на едногодишен цикъл за неизменност в рамките на естествени колебания, стойностите на показателите изписани в сертификатите са усреднени на база на моментните – четирикратно определени през различните сезони на годината. Това предполага</p>		
--	--	--	--	--

		<p>минималната вероятност за пълното им припокриване в конкретен момент, и абсолютна невъзможност за припокриване със стойностите по показателите на водата във всяка бутилка.</p> <p>В предложеният им вид, разпоредбата на чл. 75а, ал. 2 и препратката към ал. 3, т.1-4 в чл. 75б, ал.4 (която включва отстраняването на флуорид – т. 3 на чл. 75б, ал.3), предполага заключение за несъответствие, с цялата тежест на последващите ограничителни и санкционни действия за операторите, при наличие на каквото и да е различие по показателите в сертификата по чл. 67, ал.1 от ЗХ, в т.ч. за неподлежащите на уведомително/одобрителния режим обработки.</p> <p>Не на последно по важност място, обръщаме внимание, че самите определения за натурална минерална и изворна вода, допускат флукутация по отношение на постоянния им състав в рамките на естествените колебания. В тази връзка, независимо, че са проследени надлежно в рамките на едногодишен цикъл за неизменност в рамките на естествени колебания, стойностите на показателите изписани в сертификатите са усреднени на база на моментните трикратно/четирикратно определени през различните сезони на годината. Това предполага минимална вероятност за пълното им припокриване в конкретен момент, и абсолютна невъзможност за припокриване със стойностите по показателите на водата във всяка бутилка.</p> <p>Нещо повече, изискването на чл. 75а, ал.2, което не е и не може да се поставя за случите по чл. 75а, ал.1 и по чл. 75б, ал.3, т.3 и т.5, в смисъла, заложен в европейското право, вече е залегнало</p>		
--	--	--	--	--

		<p>и с разпоредбата на чл. 75б, ал. 4, като единственото разминаване в нея е референцията ѝ към обработката по т. 3 на чл. 75б, ал. 3.</p> <p>Във връзка с изложените по-горе аргументи, настояваме от законопроекта:</p> <p>1.1. да отпадне чл. 75а, ал.2;</p> <p>1.2. в чл. 75б, ал. 4 думите „Обработките по ал. 3, т. 1-4“ да бъдат заменени с „Обработките по ал. 3, т. 1, 2 и 4“.</p>	<p>Приема се. Приема се.</p>	<p>Алинея 2 на чл. 75а е заличена.</p> <p>Алинея 4 на чл. 75б е прецизирана, като е предвидено, че обработките по ал. 3, т. 1, 2 и 4 са допустими, при условие че е доказано и документирано, че не водят до промяна в състава на водата по отношение на характерните елементи и съединения, които ѝ придават специфични свойства.</p>
		<p>2. Относно принципните изисквания за включените в законопроекта уведомителни режими</p> <p>Настояваме за отпадане на разпоредбата на чл. 75б, ал.2 от проекта на ЗИД на ЗХ.</p> <p>Тази разпоредба създава законово задължение за прилагане на уведомителен режим относно всички използвани от бизнес операторите методи за обработка на натуралните минерални и изворни води, без обосноваост като пълен обхват и каквато и да било яснота относно реда и начина за нейното прилагане. Същевременно, с чл. 75б, ал. 9 се създава задължение за уведомление, предхождащо използването на методите за обработки по т. 2-4 на ал. 3 от същия член, като съгласно неговата ал. 13 уведомителния режим дефакто е одобрителен.</p> <p>На първо място отбелязваме, че изискването чл. 75б, ал. 2 за уведомяване на Министъра на здравеопазването за всички методи на обработки, в т.ч. при прилагане на базисни обработки като „механична филтрация или</p>	<p>Приема се.</p>	<p>Алинея 2 на чл. 75б е прецизирана, като е предвидено лицата, които извършват обработка на натурална минерална и изворна вода, предназначена за бутилиране за питейни цели, да уведомяват министъра на здравеопазването само за методите по ал. 3, т. 2 - 4, които използват при обработката.</p>

		<p>декантация с оглед отделяне на неустойчиви елементи“ и „пълно или частично дегазиране изключително чрез физични методи“ (т.е. тези по чл. 75б, ал.3, т. 1 и т.5) противоречи на чл. 4 параграф 1 букви а) и г) на Директива 2009/54/ЕО. Видно от действащата Наредба, подобен режим не се е прилагал в България и до момента. Освен фундаменталния дефицит/липса на яснота относно реда, начина в т.ч. сроковете за изпълнение на това ново вмененото задължение по отношение на обработките, които не попадат в обхвата на ал. 9 на чл. 75б, този режим се въвежда в дисонанс със Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност - без обосновка (научно-експертна) и без извършена последваща оценка на прилаганата до момента наредба, която да обоснове подобна необходимост.</p> <p>Следва да се има предвид, че като част от производствените практики и от поддържаните от операторите системи, осигуряващи безопасност и съответствие с приложимите изисквания към произвежданите от тях бутилирани води – цялата документация и информация, вкл. по отношение на прилаганите обработки по чл. 4 параграф 1 букви а) и г) на Директива 2009/54/ЕС, респективно по чл. 75б, ал. 3, т. 1 и т. 5 от проекта на ЗИД на ЗХ е на разположение на компетентния за осъществяване на контрол орган - РЗИ по регистрация на производствения обект.</p> <p>Аргументирано с посочените по-горе съображения, настояваме за отпадане на ал. 2 на чл. 75б, в т.ч. и с оглед прилагането на режима по предварително уведомление с одобрителен</p>		
--	--	---	--	--

		<p>характер по чл. 75б, ал. 9-15.</p> <p>В краен случай, и само при условие, че вносителят представи научно-експертна обосновка за необходимост от прилагане на уведомителен режим и за обработките по чл. 75б, ал. 3, т.1 и т. 5 (с което българските бутилировачи ще бъдат поставени в неравностойно положение спрямо останалите в ЕС), то следва в законопроекта да бъдат определени реда и начините за прилагане на този уведомителен режим.</p>		
		<p>3. Относно конкретно залагани изисквания по прилагане на режима по предварително уведомяване/одобрителен режим (чл. 75б, ал. 9-15)</p> <p>3.1. В разпоредбата на т.1 на ал. 11 от чл. 75б се залага изискване бизнес операторите да предоставят и „подробна техническа документация относно метода за обработка на водата, техническите характеристики и принципа на действие на съоръженията и инсталациите за обработка, материалите, от които са изработени детайлите, влизащи в контакт с храни и инструкция за експлоатация“. Субективният и неясен тълкувателен характер на изискванията за предоставяне на „подробна“ техническа документация, само по себе си предоставя възможност за административен произвол. това аргументира и предложението ни думата „подробна“ да отпадне. На следващо място – изискванията към използването на материали и предмети, влизащи в контакт с храни са подробно законодателно дефинирани и освен водещ принцип е, че отговорността за спазването им се носи от всеки оператор по веригата, като спазването им е обект на</p>	<p>Приема се частично.</p>	<p>Разпоредбата на т. 1 на чл. 75б, ал. 11 е прецизирана като са приети всички предложения, с изключение на предложението за отпадане на изискването за предоставяне на информацията за материалите, от които са изработени детайлите, влизащи в контакт с обработената вода.</p> <p>При оценката на метода за обработка се взимат предвид всички взаимодействия, които биха могли да възникнат, включително и тези между веществата, които евентуално се очаква да мигрират, в нормативно допустимите граници, от материалите, от които са изработени детайлите, влизащи в контакт с водата, и от остатъчните вещества, които се очаква да се наблюдават след прилагането на съответния метод на обработка. В тази връзка информацията за материалите, от които са изработени детайлите, влизащи</p>

		<p>системен и повсеместен контрол от страна на РЗИ по регистрация на всеки производствен обект. С оглед на това, че разпоредбата предвижда предоставяне на документацията относно метода на обработка и принципа на действие на съоръженията и инсталациите, не виждаме рационална обосновка за предоставяне на „инструкция за експлоатация“ на въпросните съоръжения/инсталации.</p> <p>В контекста на горното, настояваме за редакция на текста на т.1 на ал. 11 от чл.75б както следва: „(11) т.1. техническа документация, описваща метода на обработка на водата и неговото прилагане съобразно съществуващите в обекта за бутилиране технологични условия, както и информация за техническите характеристики и принцип на действие на съоръженията и инсталациите за обработка;“</p>		<p>в контакт с водата, е необходима за оценка на качеството и безопасността на обработената вода, а не за оценка на самите материали, влизащи в контакт с храни, където компетентността е на други органи и институции.</p>
		<p>3.2. Обосновано от необходимост от терминологична и смислова консистентност на изискванията на разпоредбите отнасящи се до методите на обработки, в т.ч. на поставените с чл. 75б, ал.4 изисквания към тях, в разпоредбата по ал. 12 на същия член, думите „качествата на водата, които ѝ придават характерни свойства“, следва да бъдат заменени с „характерните елементи и съединения, които ѝ придават специфични свойства“. В противен случай терминологичното разминаване и неунифицираност има риск, експертното становище на специализираното здравно заведение да не може да изпълни залаганите функции в процеса на преценка за допустимостта на метода и съответствието с поставените към прилагането му изисквания.</p> <p>В контекста на горното, настояваме за редакция</p>	<p>Приема се.</p>	<p>Алинея 12 на чл. 75б е прецизирана съобразно направеното предложение.</p>

		<p>на текста на ал. 12 от чл.75б както следва: „(12) Министърът на здравеопазването възлага изготвянето на експертно становище на здравното заведение по чл. 21, ал. 2, т. 1 от Закона за здравето или лечебно заведение по чл. 9 от Закона за лечебните заведения относно прилагането на съответната обработка на водата, както и за влиянието на тази обработка върху характерните елементи и съединения, които ѝ придават специфични свойства.“</p>		
		<p>3.3. Аргументирани възражения имаме и към разпоредбата на ал. 13 на чл. 75б. Въпреки очакванията за ясен срок в който да бъде предоставен институционалния отговор на подаденото от оператор уведомление, в разпоредбата е заложена неопределеност извън контрола на оператора, а именно – срокът, в който на Министъра на здравеопазването ще бъде предоставено експертното становище по ал. 12 – т.е. от здравно заведение по чл. 21, ал.2, т.1 от Закона за здравето или лечебно заведение по чл. 9 от Закона за лечебните заведения. Разпоредбата също така не определя никакви рамки по отношение на условията, които могат да бъдат поставяни на оператора. Отстоявайки необходимостта заложеният срок - до 30 работни дни от подаването на окомплектованото с изискуемите данни уведомление да бъде краен; като резултат да приключва със становище за допустимост или не; и да бъдат посочени обоснованият тип условия, които могат да бъдат налагани на оператора, настояваме за следната редакция на ал. 13 на чл. 75б: „(13) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър в</p>	<p>Приема се частично.</p>	<p>Разпоредбата на ал. 13 на чл. 75б е прецизирана. Становището на министъра на здравеопазването не касае допустимостта на метода за обработка, тъй като допустимите методи са регламентирани с Директива и Регламент. Становището на министъра се отнася до това дали този допустим по европейското законодателство метод на обработка съответства на посочените изисквания, с цел да не се допусне риск за здравето на потребителя. В тази връзка думите „за съответствието/несъответствието на метода на обработка“ не са заменени с думите „допустимостта на метода“. Не е приет и предложеният подход за ограничаване на условията, които евентуално министърът на здравеопазването би могъл да наложи при прилагането на метода, а именно единствено по отношение на условията относно провеждания мониторинг, както и за етикетирването на продукта. Така предложената редакция ограничава министъра да изпълнява своите</p>

		<p>срок до 30 работни дни от предоставянето на данните и документите по ал. 10 и 11, и въз основа на експертното становище по ал. 12, писмено уведомява бизнес оператора за допустимостта на метода за обработка и неговото прилагане в съответния обект, като при необходимост определя условия относно провеждания мониторинг, както и за етикетирането на продукта във връзка с издадения сертификат по чл. 67.“</p>		<p>задължения, свързани с основния принцип, залегнал в чл. 2 от Закона за здравето.</p>
		<p>3.4. Разпоредбата на ал. 14 на чл. 75б следва изцяло да бъде ревизирана като се постановят в конкретика обосноващите случаи, в които е необходимо подаването на уведомление за промяна, и се отстрани заложената изпълнимост на изискванията, а именно за „незабавно“ уведомление по реда на ал. 9 съпроводено от предоставяне на данни от протоколи от проведени нови изпитвания по ал. 11, т. 2. Общият смисъл на хипотезата „при настъпване на промяна в метода на обработка“ предполага възможности за неограничени интерпретации, с оглед на липсата на дефинирани аспекти, свързани с методите, освен изискванията към тях по ал. 4 от същия член. От друга страна абсолютно недопустимо е да се подава уведомление по реда на първоначалното (т.е. логически да се следва нова процедура за одобрение) „при подмяна на част или цялото оборудване“ от гледна точка на това, че не оборудването, а методът е бил обект на одобрение и с оглед на това, че подмяната на части от оборудването е въпрос за поддръжка, а не за промяна в метода. В тази връзка настояваме за редакция на текста на ал. 14, на чл. 75б както следва:</p>	<p>Приема се.</p>	<p>Алинея 14 на чл. 75б е прецизирана съобразно направеното предложение.</p>

		<p>„(14) При промяна на принцип на действие и/или критичен елемент или етап от процедурата на обработка, бизнес операторът информира министъра на здравеопазването не по-късно от 14 дни от нейното настъпване, като предоставя данни за промените в първоначално предоставената документация по ал. 11, т. 1 и протоколи от проведени изпитвания по ал. 11, т. 2. “</p> <p>В заключение отбелязваме, че предложните от нас редакции по разпоредбите, свързани с методите на обработка, са заложи в нотифицирания от българските власти проект на Наредба, нотификационен номер 2022/0453/BG), т.е. вече са били обект на обследване от страна на ЕК и на останалите ДЧ на ЕС и са приети без забележки.</p>		
2.	<p>Васил Стоименов, Председател на Съюза на производителите на безалкохолни напитки в България и Съюза на безалкохолната промишленост в България (СБПБ) (вх. № 62-00-97/24.09.2024 г.)</p>	<p>I. Общи бележки</p> <p>Основната цел на публикувания за обсъждане проект на ЗИД на ЗХ, както е посочено в мотивите към него, е да се отстранят несъответствията на Закона за храните (ЗХ) с изискванията към означенията на натуралните минерални и изворни води, предвидени в чл. 7, ал.2 б), чл. 8, ал.2 и чл. 9, ал.4 в) на Директива 54/2009/ЕО и да се намали размера на потенциалната санкции, която би била наложена на България за неизпълнение на задълженията, произтичащи от правото на ЕС. В тази връзка, бележките и предложенията на СБПБ са фокусирани върху частта от проектозакона, която има отношение към Директива 54/2009/ЕО.</p> <p>В резултат на критичните бележки на Европейската комисия, вече е ясно на всички, че действащият ЗХ в частта си по глава трета,</p>		

		<p>раздел I „Натурални минерални, изворни и трапезни води“, не съответства на принципите и изискванията въведени с Директива 54/2009/ЕО, (за което СПБП многократно алармира и предлагаше текстове и дефиниции още на етап обсъждане проекта на ЗХ). Три са основните причини за съществуващите несъответствия:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Противоречие между легалната дефиниция на „подземно водно тяло“, съгласно чл. 14 от ДР на ЗХ, и съдържанието, вложено в това понятие в разпоредбите на закона (чл. 67, чл. 68, чл. 69 и чл. 72 от ЗХ);2) предвидената в § 6 от ПЗР на ЗХ правна възможност на пазара да се пускат бутилирани води, които не отговарят на всички изисквания към означенията, предвидени в Директива 54/2009/ЕО (а само на някои от тях);3) Липсата на легални дефиниции за понятията „находище“ и „извор“, използвани в ЗХ (чл. 67, чл. 68, чл. 69 и §6 от ПЗР), което затруднява тълкуването на съответните разпоредби и правилното прилагане на закона в частта, отнасяща се до минерални, изворни и трапезни води. <p>Проектът на ЗИД на ЗХ не изпълнява в пълнота поставената цел и не отстранява всички съществуващи несъответствия с Директива 54/2009/ЕО. Предложените дефиниции не са прецизирани и могат да задълбочат противоречията и да създадат объркване и неяснота.</p> <p>На първо място, проектозаконът не предвижда уеднаквяване изискванията към означенията на бутилираните натурални води, признати по реда на § 6 от ПЗР на ЗХ, с изискванията, предвидени в Директива 54/2009/ЕО и не премахва сега</p>		
--	--	--	--	--

		<p>съществуващата правна възможност на пазара да се предлагат води, които не отговарят на всички изисквания, предвидени в чл. 7, ал.2 б), чл. 8, ал.2 и чл. 9, ал.4 в) на Директива 54/2009/ЕО. Съгласно § 6 от ПЗР на ЗХ, предлаганите на пазара към 09.06.2020 г. бутилирани натурални минерални и изворни води (а това са над 90% от всички предлагани на пазара води) се признават служебно и могат да бъдат предлагани на пазара без да е необходимо да отговарят на всички изисквани към означенията, предвидени в съответната Наредба по чл. 5 от ЗХ, транспонираща Директива 54/2009/ЕО. Към тях няма изискване за спазване принципа „един извор – едно търговско описание“, който забранява вода от различни извори да се предлагат с едно и също търговско описание, съответно вода от един и същи извор – с различни търговски описания; няма изискване за посочване наименованието на извора, няма изискване търговското описание да не съдържа подвеждащи топоними; няма изискване относно големината на буквите, с които е посочено наименованието на находището, когато то не е включено в търговското описание. Изисква се само етикетите да съдържат информация за мястото на експлоатация и наименованието на находището, съответно - на подземното водно тяло.</p> <p>Замяната в чл. 68, ал.3, т.3 и чл. 69, ал.2, т.1 от ЗХ на термина „търговско наименование“ с „търговско описание“, (което е точният превод на trade description в английския текст на чл. 8 от Директива 54/2009/ЕО), е положителна стъпка, доколкото ще спомогне за правилното</p>		
--	--	--	--	--

		<p>тълкуване на това понятие и разграничаването му от търговска марка“, но тя не е достатъчна, тъй като не отстранява посочените несъответствия с изискванията, на чл. 7, ал.2 б), чл. 8, ал.2 и чл. 9, ал.4 в) на Директива 54/2009/ЕО. С оглед изложените съображения, правим предложения за изменения на отделни параграфи от проекта на ЗИД на ЗХ, както и на отделни разпоредби от ЗХ, които имат отношение към тях.</p>		
		<p>II. Конкретни предложения за изменения на §6, т.2 а), б) и в) и §3 от ЗИД на ЗХ</p> <p>1. По § 6, т.2 а)</p> <p>Предлагаме следната редакция на § 6, т. 2, а):</p> <p>„Създава се т. 7а:</p> <p>„7а. „Извор“ е появяване на повърхността чрез една или повече естествени или изкуствено получени точки на излизане на вода от едно подземно водно тяло с идентични характеристики на всички точки на излизане на повърхността с оглед на критериите, посочени в съответната наредба по чл. 5, и тези характеристики остават постоянни в рамките на естествените колебания.“;</p> <p>Мотиви:</p> <p>Изворната вода може да достигне повърхността в една или повече точки (излази), които могат да бъдат естествени или изкуствени, на които се изграждат съответни водоземни съоръжения. От значение е не броя на излазите, а дали във всяка точка на излизане на повърхността водата има идентични характеристики в рамките на естествената флуктоация. Друго условие, което трябва да е кумулативно изпълнено, е водата да е от едно подземно водно тяло. Ако водата е от различни подземни водни тела, тя не е от един и</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Министерството на здравеопазването, подпомогнато от Администрацията на Министерския съвет, Министерството на околната среда и водите, Министерството на икономиката и индустрията и други национални органи, проведе технически консултации и разговори, вкл. с екипа на Европейската комисия, относно възможностите да бъдат използвани вече въведените понятия в Закона за водите по отношение правилното прилагане на Директива 2009/54/ЕО.</p> <p>Съгласно т. 43 от решението на Съда на Европейския съюз от 24 юни 2015 г. по преюдициално запитване по дело С 207/14 се посочва следното: „... за целите на тълкуването на член 8, параграф 2 от Директива 2009/54 не следва да се прави позоваване на понятията „водоносен хоризонт“ и „подземен воден обект“, съдържащи се в Директива 2000/60. Всъщност от член 1 от последната директива и от практиката на Съда (в този смисъл вж. решения</p>

		<p>същи извор, дори и да има идентични характеристики на точките на излизане на повърхността. Следователно, дефиницията за „извор“ трябва да съдържа и двете условия.</p> <p>Съгласно § 1, ал.1, т. 61 от ДР на ЗВ „подземно водно тяло“ е отделен обем подземни води в рамките на един или няколко водоносни хоризонта, характеризиращ се с определено състояние на подземните води.</p> <p>Използването в ЗХ на термина „подземно водно тяло“ със съдържание на „извор“ по смисъла на Директива 2009/54/ЕО е погрешно, тъй като това са различни понятия. „Подземно водно тяло“ би следвало да се използва със значението, което има по ЗВ за дефиниране на понятията „находище“ и „извор“.</p>		<p>Комисия/Люксембург, С-32/05, EU:С:2006:749, т. 41 и Комисия/Германия, С-525/12, EU:С:2014:2202, т. 50) следва, че с Директиви 2000/60 и 2009/54 се преследват различни цели. В действителност, докато с първата се преследват цели, свързани най-вече с околната среда, то втората е насочена към защита на здравето на потребителите и предпазването им от въвеждане в заблуждение, както и към гарантиране на честна търговия. Ето защо разпоредбите на Директива 2000/60 не могат да се считат за релевантни за исканото в случая тълкуване.</p> <p>В хода на проведените консултации Българската страна също неколкократно получи изрични становища, че двете директиви преследват различни цели и в тази връзка вече въведените в българското законодателство понятия са неприложими в контекста на Директива 2009/54/ЕО.</p>
		<p>2. По § 6, т.2 б), Предлагаме следната редакция на § 6, т. 2 б): „Създава се т. 8а: „8а. „Находище“ е подземно водно тяло или част от него, съдържащо минерална вода, която достига повърхността чрез една или повече естествени или получени чрез сондаж точки, и на всички тези точки на излизане на повърхността притежава идентични характеристики, които остават постоянни в рамките на естествените колебания“.</p> <p>Мотиви: Виж мотивите по § 6, т.2 а)</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Съгласно мотивите по т. II.1.</p>

		<p>3. По § 3. Предлагаме следната редакция на § 3: „В чл. 69, ал. 2, т.1 се изменя така: 1. Наименование на находището – за минерални води, или наименованието на извора – за изворни води“, и търговското описание, под което водата се предлага на пазара; Мотиви: Съгласно чл. 7, ал.2 б) и чл. 9, ал.4, в) от Директива 54/2009/ЕО, етикетите на натуралните минерални и изворни води трябва да съдържат информация относно наименованието на извора и мястото, където се експлоатира. Наименованието на извора е задължителен реквизит в Списъка на признатите изворни води, който се издава въз основа на заповедта по чл. 69, ал. 3Х, а тя, от своя страна - въз основа на информацията в заявлението на бизнес оператора. Премахването на изискването за посочване наименование на извора в заявлението на бизнес оператора противоречи на Директивата. Отделно, премахването на изискването за посочване наименование на извора за изворните води в заявлението на бизнес оператора може да доведе до погрешна оценка за съответствие на предложеното от бизнес оператора търговско описание с изискванията на съответната наредба по чл. 5 от 3Х, транспонираща Директива 54/2009/ЕО. Наименованието на находището е посочено в концесионния договор, но с цел запазване на възприетия общ подход към натуралните минерални и изворни води, считаме за уместно в заявлението да остане текста относно наименованието на находището.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Съгласно чл. 75 от Закона за здравето за ползването на минерални води за питейни, хигиенни, лечебни, профилактични, рехабилитационни и спортно-рекреационни цели министърът на здравеопазването или оправомощено от него длъжностно лице издава балнеологична оценка. За издаването ѝ, освен всичко друго, компетентните органи в областта на управление на водите предоставят информация за хидрогеоложките условия и експлоатационните характеристики на находището на минералната вода, вкл. и наименованието на находището. Издаването на балнеологичната оценка предхожда издаването на сертификата по чл. 67, ал. 1 от Закона за храните. По отношение на предложените промени в § 3 от законопроекта обръщаме внимание, че посочените в т. 1 на чл. 69, ал. 2 данни за наименование на находището – за минералните води, или идентификационен код и наименование на подземното водно тяло/извора – за изворните води, и наименованието на водовземното съоръжение, от което се добива водата, се събират при издаване на балнеологичната оценка по реда на Закона за здравето и сертификата по чл. 67, ал. 1 от Закона за храните и в тази връзка е достатъчно да се посочи само номера на сертификата. Предвид горното, както и обстоятелството, че е необходимо да се предоставят данни за търговското</p>
--	--	---	----------------------------	--

			<p>описание, под което водата се предлага на пазара, е предложено прецизиране на разпоредбата на чл. 69, ал. 2, т. 1 от Закона за храните.</p> <p>В допълнение, относно изразените притеснения, свързани с етикетването на бутилираните води обръщаме внимание, че подробни изисквания по отношение на етикетването на бутилираните води са разписани в проекта на нова Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, който подробно регламентира задължителното изпълнение на всички изисквания на Директива 2009/54/ЕО по отношение на етикетването.</p>
		<p>III. Предложения за изменения и допълнения в други разпоредби от ЗХ</p> <p>Настоящите разпоредби на чл. 69(1) и чл. 68, ал. 1, 2 и 3 от ЗХ установяват, че заповедта за признаване на изворни води съдържа най-малко:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) идентификационен код и наименование на подземното водно тяло/извора, 2) наименованието на мястото на експлоатация и 3) търговското наименование, под което водата се предлага на пазара, както и че въз основа на тази заповед се изготвя Списък на признатите изворни води от Република България, който би следвало да съответства по съдържание и форма на Списъка на натуралните минерални води, признати от държавите членки в съответствие с чл. 1 на Директива 2009/54/ЕО. В това отношение действащия ЗХ има съществени противоречия с изискванията на Директивата, 	

		<p>произтичащи от неправилното отъждествяване на понятията „извор“ и „подземно водно тяло“ както споменахме по-горе. Предложените промени в ЗИД на ЗХ не отменят съществуващите противоречия в ЗХ, които дават възможност да се нарушава правилото „един извор – едно търговско описание“.</p> <p>Списъкът по чл. 1 на Директива 2009/54/ЕО, съдържа три, свързани с водата наименования: i)наименованието на извора, ii)мястото на експлоатация, и iii)търговското описание на водата, които както споменахме по горе не кореспондират с разпоредбите на чл. 69(1) и чл. 68, ал. 1, 2 и 3 от ЗХ.</p> <p>Ето защо с цел постигане на съответствие между нормите в Закона за храните и Директива 2009/54/ЕО, предлагаме следните изменения и допълнения в ЗХ (за улеснение, номерацията на параграфите продължава номерацията в проекта на ЗИД на ЗХ):</p>		
		<p>1. § 11. В чл. 67, ал. 3 „подземно водно тяло“ се заменя с „извор“;</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Във връзка с постъпилото предложение, Министерството на здравеопазването изиска становище от Министерството на околната среда и водите (МОСВ), в чиито компетентности е предоставянето на изискуемата по чл. 67, ал. 3 и ал. 4, т. 2 от Закона за храните информация.</p> <p>С писмо вх. № 62-00-97/23.10.2024 г. компетентният орган информира за следното:</p> <p>„Понятието „подземно водно тяло“ е въведено в Рамковата директива по водите (РДВ) за целите на плановете за управление на речните басейни (ПУРБ) и за оценка на качеството и количеството на подземните води.</p>

				<p>В тази връзка, Ви информираме, че не подкрепяме предложението на СПБН за използването в понятието „извор“ на термина „подземно водно тяло“ със значението съгласно Закона за водите, както и останалите предложения за формулировки на понятията, тъй като с тях се внася неяснота, объркване и ще доведе до нееднозначно тълкуване и прилагане на разпоредбите на Закона за водите.</p> <p>Доколкото, създадените в проекта на Закон за храните (ЗХ) определения за „подземно водно тяло“, „находище“ и „извор“ са единствено за целите на прилагане на ЗХ, предвид, че очакванията на ЕК са тези понятия да бъдат уредени в ЗХ, във връзка с изискванията на Европейската комисия за привеждането на българския ЗХ с изискванията на Директива 54/2009/ЕО, то тези формулировки не следва да се прилагат по отношение на обществените отношения в областта на управлението на водите, които са уредени в Закона за водите.“.</p>
		2. §12. В чл. 67, ал. 4, т. 2 „подземното водно тяло“ се заменя с „извора“;	Не се приема.	Съгласно мотивите по т. III.1.
		3. § 13. В чл. 68, ал. 3, т. 1 „подземното водно тяло/“ отпада;	Не се приема	Целта на предлаганите промени на ЗХ е да се транспонират текстовете на Директива 2009/54/ЕО. Предвид, че в чл. 1 на директивата няма разписани реквизитите на списъка на признатите натурални минерални води не се предвиждат и предлагат промени в чл. 68 от Закона за храните. Единствената

				<p>промяна, която се предлага е: с цел пълно хармонизиране на текстовете думата „наименование“ чл. 68, ал. 3, т. 3 да се замени с думата „описание“.</p> <p>Текстовете, регламентиращи съдържанието на списъците и заповедите на признатите натурални минерални и съответно изворни води, създават яснота какво предвижда националното законодателство да бъде заложено като идентификатор на произхода на съответната призната натурална минерална и изворна вода.</p> <p>Съгласно чл. 4, ал. 1 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност „лицензионен и регистрационен режим за извършване на стопанска дейност, както и изискване за издаване на разрешение и удостоверение или за даване на уведомление за извършване на отделна сделка или действие, се установяват само със закон“. В този смисъл настоящата редакция на чл. 68, ал. 3 от Закона за храните следва да се запази.</p>
		4. § 14. В чл. 69, ал. 2, т. 1 „подземното водно тяло/“ отпада;	Не се приема.	Съгласно мотивите по т. П.3.
		5. § 15. Създава се нова разпоредба „г)“ в чл. 71 (1), т.1: „г) установените несъответствия с изискванията на съответната наредба по чл. 5 не са отстранени в определения срок;“	Приема се.	В разпоредбата на чл. 71, ал. 1, т. 1 от Закона за храните с нова т. „г“ е въведено ново основание за изменение или за отмяна на заповедта по чл. 69, ал. 1 от закона поради установени несъответствия с изискванията на съответната наредба по чл. 5, създаващи непосредствена опасност за живота и

			здравето на хората и/или поради неизпълнение на наложените от органите на държавния здравен контрол принудителни административни мерки, по отношение на изискванията, свързани със състава и безопасността на водата и/или етикетирането на бутилираната вода.
	6. § 16. В чл. 72, ал.3, т.1 „подземното водно тяло“ се заменя с „извора“;	Не се приема.	В ал. 2 на чл. 72 от Закона на храните са посочени документите, които следва да бъдат приложени към заявлението за признаване. Един от тези документи е етикета на бутилираната вода, за която е подадено заявление за признаване, на който задължително следва да е посочено името на извора. При условие, че такава информация липсва се приема, че не са изпълнени изискванията на законодателството и заповед за признаване не се издава до отстраняване на несъответствията. Като се има предвид, че водата е внос от трети страни и за същата няма информация в Р България, с цел недопускане риск за общественото здраве, е необходима и документацията по ал. 3, свързана с всички данни по отношение на минералната или изворната вода в нейното природно състояние.
	7. § 17. В § 1 на допълнителните разпоредби се създава т.		Липсва предложение.
	8. § 18. В § 6 от ПЗР на ЗХ „подземното водно тяло“ се заменя с „извора“;	Не се приема	Параграф 6 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за храните предвижда в шестмесечен срок от влизане на закона в сила министърът на здравеопазването, при изпълнението

				<p>на определени условия, служебно да признае и впише в съответния списък по чл. 68, ал. 1 от закона всички натурални минерални и изворни води, предлагани на пазара към датата на обнародване на закона.</p> <p>Посочената правна норма има еднократно действие и с изпълнение на задължението, възложено на министъра на здравеопазването, разпоредбата е изчерпала своето действие, тя няма предмет и съответно не може да се изменя.</p>
		<p>9. § 19. В Преходните и заключителните разпоредби на ЗХ се създава нов § 6а: „ба. „В 6-месечен срок от влизането в сила на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели по чл. 5 от този закон, министърът на здравеопазването служебно извършва проверка за съответствие на признатите по реда на §6 от ПЗР бутилирани натурални минерални и изворни води, с изискванията на съответната наредба по чл. 5. Проверката се извършва въз основа на документи и данни от проверка на компетентните органи. При установяване на несъответствие министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър уведомява бизнес оператора и определя срок за привеждане в съответствие, който не може да бъде по-кратък от 20 работни дни. При неотстраняване на констатираните несъответствия в определения срок министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за отмяна</p>	<p>Приема се по принцип.</p>	<p>В разпоредбата на чл. 71, ал. 1, т. 1 от Закона за храните с нова т. „г“ е въведено ново основание за изменение или за отмяна на заповедта по чл. 69, ал. 1 от закона поради установени несъответствия с изискванията на съответната наредба по чл. 5, създаващи непосредствена опасност за живота и здравето на хората и/или поради неизпълнение на наложените от органите на държавния здравен контрол принудителни административни мерки, по отношение на изискванията, свързани със състава и безопасността на водата и/или етикетирването на бутилираната вода (предложението по т. III.5).</p> <p>Съгласно Закона за здравето регионалните здравни инспекции упражняват държавен здравен контрол чрез дейности по контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за обектите с обществено предназначение</p>

		<p>на заповедта по чл. 69, ал. 1. Мотиви: Виж аргументите в т. I „Общи бележки” и мотивите по § 6, т.2 а по-горе.</p>		<p>по § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на същия закон, каквито се явяват и обектите за производство на бутилирани води. Държавният здравен контрол е предварителен, систематичен и насочен. Контролът се провежда целогодишно и в хода на този контрол, при установяване на несъответствия със здравните изисквания органите на държавния здравен контрол предприемат нормативно определените административно наказателни мерки, като предписания, заповеди и др., вкл. и тези, предвидени в чл. 71 от Закона за храните. Видно от горното, създадена е правна рамка, която позволява да се предприемат съответни административни мерки, вкл. и тези по чл. 71, при установяване на неспазване на здравните изисквания, не само непосредствено след приемането на даден нормативен акт, но и през цялото време на неговото действие.</p>
3.	<p>Васил Велев, Председател на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България (вх. № 15-00-200/27.09.2024 г.).</p>	<p>Асоциацията на индустриалния капитал в България споделя изводите и подкрепя предложенията по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за храните, публикуван на 30.08.2024 г. за обществено обсъждане на сайта на Министерския съвет, които са подробно изложени в приложеното писмо до Вас от Съюза на безалкохолната промишленост в България. Разбираме необходимостта националното законодателство да е в съответствие с Директива 54/2009/ЕО и да се ограничи</p>		<p>Становището е идентично с това по т. 2 на СБПБ. По отношение на изразените, притеснения, свързани с изискванията за етикетирание обръщаме внимание, че подробни изисквания по отношение на етикетирането на бутилираните води са разписани в проекта на нова Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, който подробно регламентира</p>

	<p>възможността за налагане на евентуални санкции, която биха били наложени на страната ни за неизпълнение на задълженията, произтичащи от правото на ЕС. Същевременно отчитаме, че представеният законопроект за изменение и допълнение на Закона за храните не отговаря изцяло на поставената цел и не преодолява всички съществуващи несъответствия с директивата, тъй като предложените легални дефиниции не са прецизирани, което може да задълбочи противоречията и да създаде неяснота и превратно тълкуване. Освен това е налице липса на изискване за спазване принципа „един извор – едно търговско описание“, който забранява вода от различни извори да се предлага с едно и също търговско описание, съответно вода от един и същи извор с различни търговски описания; няма изискване за посочване наименованието на извора, няма изискване търговското описание да не съдържа подвеждащи топоними; няма изискване относно големината на буквите, с които е посочено наименованието на находището, когато то не е включено в търговското описание.</p> <p>Посочените проблеми според нас не изпълняват целта да се постигне нормативен акт, съответстващ на относимите разпоредби на общностното право. Такива са основните причини да се присъединим убедено и да подкрепим направените от Съюза на безалкохолната промишленост в България предложения за прецизиране на отделни норми в законопроекта, така както са изложени в част II. „Конкретни предложения за изменения на §6, т.2 а), б) и в) и §3 от ЗИД на ЗХ“ и част III.</p>	<p>задължителното изпълнение на всички изисквания на Директива 2009/54/ЕО по отношение на етикетирането.</p> <p>Проектът на Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, е преминал обществено обсъждане по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове. Проектът на наредба е преминал и процедура по нотификация пред Европейската комисия по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година, установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.</p>
--	--	--

		<p>„Предложения за изменения и допълнения в други разпоредби от ЗХ“ от приложеното писмо. Като представителна организация на бизнеса за нас е изключително важно чрез конструктивен диалог и ползотворно сътрудничество съвместно с отговорните министерства да отстояваме легитимните интереси на българските предприемачи и националната икономика.</p> <p> СБПБ_24.9.2024..pd f</p>		
--	--	---	--	--

ГАЛИНА СТОЕВА

Главен секретар